

פירוש שלי לענין מי שהגיע לגיל שמונים

ספר תהילים פרק צ---פסוק י'

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׂבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַחֲמֵם עֲמַל וְאָנוּ כִּי גִזְ חַיֵּשׁ וְנַעֲפָה:

כאן המשורר (או משה רבנו לפי הפירוש הרגיל, או משורר בשם משה, אחד ממחברי התהילים, לפי ראב"ע)

לכאורה, המשורר כאילו פוסח על שתי הסעיפים: מחד גיסא המגיע גיל שמונים זה סימן של גבורה... ומאידך ---רוב שנותיו בילה לריק – ב"עמל ואון".

אבל שני פסוקים אח"כ, הוא אומר: "לְמַנּוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע" – כלומר, מספר השנים לא משנה, מה לי מעט מה לי הרבה, העיקר הוא: "וְנָבִיא לִבּוֹ חֶכְמָה".....

רש"י תהילים פרק צ פסוק י *

(י) ימי שנותינו בהם שבעים שנה - שנותינו אלה בעונותינו אלה ובעלומינו אלה שבעים שנה הם. ואם בגבורות - ואם הרבה גברו ימיו שמונים שנה הם. ורהבם עמל ואון - וכל הגדולה והשררה שיש לו לאדם בימים האלה אינם אלא עמל ואון ולמה שהרי כי גז חיש ונעופ' בתוך עברה מהר אנו עפים ומתים. גז - לשון העברה כמו נגוזו ועבר (נחום א) ויגז שלויס מן הים (במדבר יא):

*אבן עזרא על תהילים פרק צ פסוק י *

(י) ימי - אולי יטעון טוען והלא משה חיה ק"כ שנה איך הוא יאמר שבעים שנה זה לאות כי משורר היה שמו משה והתשובה ככה נוכל לומר כי נח דניאל ואיוב אינם נודעים והלא יראה בתחלה איש האלהים ובעבור זה הזכיר שאיננו מתעסק בהבלי העולם וככה טעם זה המזמור משה ידבר על לשון כל דור ודור גם דורו כן היה עד היום אולי זה עשה זאת התפלה לפני התנבאו שהיה בן שמונים שנה וידיו כבדים וטעם בהם דבר גדול יהיה אם היה במספרם שבעים שנה: ורהבם - וימי רהבם ימי הכח והחוזק שהם ימי הבחרות כולם הם עמל ואון:

מדרש תהלים (בזכר) מזמור קנ

אמר ר' אחא נפלאותיך ומחשבותיך שאתה עושה אין אנו יכולין לספר ואין ערוך לשבחו, משל לשני אנשים אחד גבור ואחד חלש, וכי החלש יכול לספר שבחו של גבור, לאו, למה לפי שאין יודע שבחו של גבור, אבל הגבור שיודע מה כחו הוא יכול לספר שבחו של גבור כך אמר דוד מי ימלל גבורות ה', אמר ר' שמואל מי ימלל גבורות ה', כגון אנו שאנו עסוקים בתורה כל צרכינו.

מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק כג

איהו גבור שבגבורים זהו הכובש את יצרו שנאמר טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו מלוכד עיר (משלי ט"ז ל"ג) וכל הכובש את יצרו מעלין עליו כאלו כבש עיר מלאה גבורים שנאמר עיר גבורים עלת חכם (ויורד עוז מבטחה) (שם כ"א כ"ב) ואין גבורים אלא גבורי תורה שנאמר גבורי כח עושי דברו (לשמוע בקול דברו) (תהילים ק"ג כ').

מסכתות קטנות מסכת דרך ארץ פרק ג

אל תאמר איש פלוני עשיר ואני עני, שאין אדם זוכה לשתי שולחנות. ואל תאמר איש פלוני נאה ואני מכוער, שבשעת פטירתכם אתם חשובים כנבילה, ולא עוד אלא שהנבילה זו בעלה אומר לגוי טול הבשר ותן לי העור, אבל אתם אין כל בריה משגחת בכם. אל תאמר איש פלוני צדיק ואני איני צדיק, ששניכם עתידין ליתן את הדין. אל תאמר איש פלוני חכם ואני איני חכם, שלא שמשת חכמים כיוצא בו. אל תאמר איש פלוני גבור ואני איני גבור, שאין גבור אלא בתורה, שנאמר ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו.

תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק ג דף עד טור ג ה"ז

א"ר פינחס משה התקין מטביעה של תפילה האל הגדול הגיבור והנורא ירמיה אמר האל הגדול הגיבור ולא אמר נורא ולמה הוא גיבור לזה נאח להיקרות גיבור שהוא רואה חורבן ביתו ושותק